

uheldig Maade maa gjøre Indgreb i og senere vanskelig vil kunne bringes i Harmoni med den foreslaaende Sportelreform.

2. Lovforslagets Diemed er det, at flette de mindre Grundetere en lettere Udgaang til at opnaa Prioritetslaan, men den foreslaaede Fritagelse for Netsgebyrer gaar langt videre. Bestemmelsen gaar nemlig ikke alene ud paa at faaane den Paagjældende for en Udgift een Gang for alle ved selve Laanets Optagelse, men den tilliger Fritagelse for Netsgebyr ved enhver senere Omfunktioning af Laanet, hver Gang den pantsatte Eiendom stifter Eier. Noget, der ligger helt udenfor Lovforslagets Formaal. Ved at gaa saa vidt kommer man ind paa de almindelige Betragtninger over, hvilke Bestemmelser det fra Statens og Lovgivningsmagtens Side maatte være hensigtsmæssigt at træffe til Befordring af de mindre vel stillede Klasyers Velvære, men Saadant ligger udenfor den her foreliggende Opgave, der kun gaar ud paa at flette billige Laan.

3. Derksom Interesenterne i de her foreslaaede Kreditforeninger erholde den nævnte Fritagelse for Netsgebyrer, vil den nødvendige og uundgaaelige Folge blive den, at alle andre Laantagere af Summe, der ligge indenfor samme Grændse, maa gives den samme Lettelse. Der vilde være noget for den almindelige Netsbevidsthed i høj Grad Støbende og for Menigmands Uforstaaeligt i en saadan Ulighed, at den, der har faaet et Laan i den nye Kreditforening, intet Netsgebyr skal betale, medens hans Nabo, der samtidigt har faaet et lignende Laan i en anden Kreditforening, i en Sparekasse eller hos en privat Mand, afkræves fuldt Gebyr. Jo haardere en Mand sidder i det, desto vanskeligere og dyrere er det for ham at faae Laan, og det er mange Smaalaaen paa 2den og 3die Prioritet, for hvilke en saadan Begunstigelse nok saa meget vilde være paa sin Plads. Der er ogsaa under Udvalgets Forhandlinger fra flere Medlemmer fremkommet den Udtalelse, at det formentlig intet Væsentligt kunde være at indvende imod, at saadanne Lettelser indførtes for alle mindre Laan. Man er ikke kommen nærmere ind paa dette Spørgsmaal, men til Belysning af, hvilken finantsiel Betydning saadan Fritagelse for Netsgebyr af smaa Prioritetsobligationer vilde have, henledes Opmærksomheden paa nogle Opgivelser, som findes i Statistisk Tabelværk Ade Række Lur. B. Nr. 2, i hvilket Pag. 220 oplyses, at der i Marts 1875 af Behæftelser under 1,000 Kr. er thinglæst 12,997 Stkr. til et samlet Beløb af 6,051,240 Kr. Og vil man danne sig en Forestilling om, i hvilket Forhold dette store Antal af Behæftelser under 1,000 Kr. staar til alle i Landet thinglæste Behæftelser, findes dertil en Veiledning i samme Bind Pag. LXVII, der

oplyser, at af samtlige i Marts 1866—70 thinglæste Prioritetsbehæftelser udgjorde Behæftelserne under 1,000 Kr. 53 pCt.!

Paa Grund af Foranstøt, maa Udvalget fraraade at blive staaende ved Lovforslagets § 2 b og c, men forellaar en anden Maade, hvorpaa en hensigtsmæssigere og derhos større Lettelse i Udgifterne ved Laanenes Optagelse kan tilveiebringes, nemlig den, at Statskassen refunderer Omkostningerne ved Taxationerne, forsaavidt Laanene effektueres (se Endringsforslag Nr. 2). Udgiften ved Taxationerne er den, som falder de smaa Eiendomsbesiddere besværligt, og navnlig fordi disse Udgifter Størrelse ofte staar i omvendt Forhold til Laantagerens Ene. Det er anført, at Erangen til Kreditforeningslaan især vil være størst i de affidesliggende fattigere Egne af Sylland, men netop for de derværende Beboeres Vedkommende vil Taxationen være kostbarest, fordi Taxationsmændene der have den længste Vej at rejse, og det er Befordringsudgifterne, som udgjøre den væsentligste Del af Beføstningen. Dertil maa føies, at, naar man lader Hjælpen falde paa den her foreslaaede Maade, gaar man ikke ud over det, der er Lovforslagets Diemed, nemlig at hjælpe de Paagjældende til Opnaaelsen af Prioritetslaan, og istedetfor at man ved at give Afkald paa Netsgebyrerne bereder Statskassen et vedvarende Tab, som ikke vil aftage, men tiltage, bliver Refusionen af Taxationsomkostningerne kun en Hjælp een Gang for alle, og en Hjælp, hvis Størrelse vil gradvis aftage, efterhaanden som de smaa Eiendomme blive forsynede med Prioriteter.

Blandt de andre særegne Begunstigelser, Lovforslaget nævner, er den betydningsfuldeste den, at de af Kreditforeningen udstedte Obligationer erholde Statens Garanti for en Rente af 4 pCt. aarlig. De fleste af Udvalgets Medlemmer have haft Betænkelighed med Hensyn til en saadan Garanti, i alt Fald i det Omfang, hvori den her foresligger, baade fordi man dermed er inde paa et nyt Princip med Hensyn til Grænsen for de Forbringere, der bør kunne stilles til Statskassen i det Diemed at befordre Statsborgernes almindelige Velvære, og fordi man befrægter, at Staten derved vil paatage sig en Gjældsforpligtelse af et Omfang, som ikke kan overses. Det forekommer imidlertid Flektallet, at man ikke kan afvise den Betragtning, at ligesom det i Almindelighed er Statens Pligt gennem Lovgivningsmagten at søge at støtte de Samfundsklasser, hvis Eksistens nærmest maa siges at være en Kamp for det daglige Brød, saaledes kan det heller ikke siges at ligge udenfor Statens Opgave at træde hjælpende til, naar Forholdene i en bestemt Retning vise sig særlig ugunstige, tilmed naar det er et Diemed, som anbefaler sig fra et nationaløkonomisk Standpunkt betragtet; og det er i saa